

Definitioner av patientprocess respektive vårdprocess.

Patientprocess

Definition

Med en patientprocess avses alla de aktiviteter/åtgärder som tillsammans så långt som möjligt tillgodoser det behov patienten har när han/hon söker kontakt med hälso- och sjukvården.

Kommentarer

Patientprocessen innefattar alla aktiviteter som leder till att diagnosen ställs eller utesluts, behandling av sjukdom liksom rehabilitering och, i de fall det är aktuellt, den palliativa vården. En preventiv/monitorerande del kan vara första aktiviteten i patientprocessen, t.ex. screening för att tidigt diagnostisera en sjukdom eller förstadium till denna.

Ett begrepp som ofta används synonymt är **vårdkedja**¹, vilken innefattar alla de insatser som riktas mot en patient under ett sjukdomsförlopp.

I engelskspråkig litteratur används ofta begreppet **clinical pathway**². Detta är inte ett helt entydigt begrepp eftersom det ofta används synonymt med care pathway, critical pathways, integrated pathway eller care maps. I Wikipedia beskriver man under begreppet clinical pathway att ”the patient's journey is an individual one, and an important part of the purpose of the pathway documents is to capture information on ‘variances’, where due to circumstances or clinical judgment different actions have been taken, or different results unfolded. The combined variances for a sufficiently large population of patients are then analysed to identify important or systematic features, which can be used to improve the next iteration of the pathway.”

Ytterligare ett begrepp inom engelsk litteratur är **care delivery value chain**, som myntats av Porter och Teisberg³ och som innefattar ”care over the full care cycle. De beskriver att kedjan består av monitorering/prevention, diagnostik, intervention, återhämtning/rehabilitering och monitorering/handläggning av patientens tillstånd, d.v.s. överensstämmer helt med det vi lägger in i begreppet patientprocess.

Vårdprocess

Definition

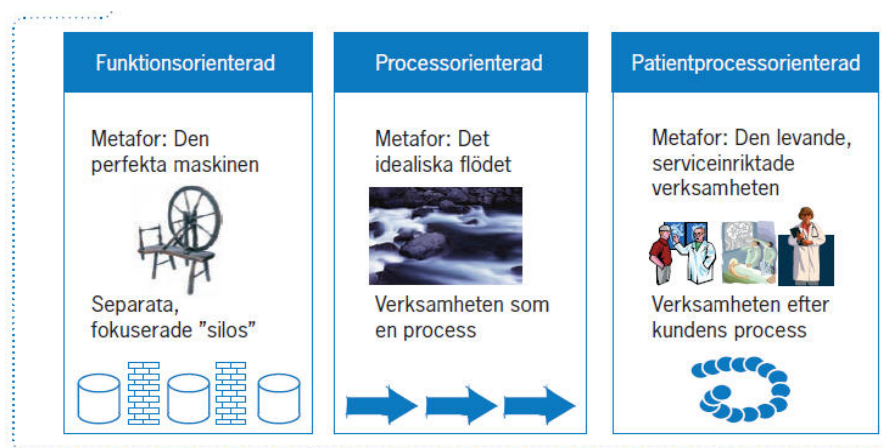
*Den del av en vårdkedja som pågår inom en organisatorisk enhet*¹.

Kommentarer

Vad som menas med en organisatorisk enhet kan variera avsevärt. Det kan vara allt ifrån en mottagning/vårdavdelning till klinik, sjukhus eller t.o.m. landsting/region. Exempel på det vi som regel uppfattar som vårdprocesser är: akutprocess, diagnostikprocess, operationsprocess, strålbehandlingsprocess, rehabiliteringsprocess, etc. Dessa utgör i sig delar av en

patientprocess, men är oftast utformade efter producentens vilja att skapa ett för denne så idealiskt flöde som möjligt. Detta till skillnad från patientprocessen som utgår ifrån den enskilda patientens/patientgruppens behov sett som en helhet.

Nedanstående bild⁴ illustrerar väl olika sätt att organisera, styra och leda hälso- och sjukvården. Den visar hur utvecklingen över tid, vad gäller strävan efter excellens, går från att skapa en så välfungerande funktionell enhet (mottagning/avdelning, klinik, sjukhus), över välfungerande vårdprocesser mot att i större utsträckning utforma verksamheten efter den enskilda patientens/patientgruppens behov, d.v.s. en så välfungerande patientprocess som möjligt.

Referenser

1. Parner, G., 1995, En modell för vårdkedjeutveckling. Strukturrapport nr 8, HSN staben, Stockholms läns landsting.
2. Wikipedia 2012-01-31: http://en.wikipedia.org/wiki/Clinical_pathway
3. Porter ME, Teisberg Olmsted E: Redefining Health Care. Harvard Business School Press 2006.
4. Nilsson F: Vägen till en patientorienterad sjukvård. Utvecklingscentrum, Region Skåne, 2008

2012-01-31

Claes Arén